

Posudek oponentky diplomové práce

Lukáš Rešl:

Imigrační a integrační politika Dominikánské republiky vůči obyvatelům Haiti

Charakter tématu a vymezení práce

Diplomová práce Lukáše Rešla se zabývá imigrační a integrační politikou Dominikánské republiky vůči obyvatelům Haiti. Autor zkoumá období mezi lety 2010 a 2021, resp. 2022. Jeho cílem je potvrdit nebo vyvrátit hypotézu o postupném zpřísňování imigrační politiky ve sledovaném období. Zvolené téma je velmi aktuální i v souvislosti s venezuelskou migrační krizí, s jejímiž dopady se potýkají mnohé státy latinskoamerického regionu.

Heuristika

Práce s odbornou literaturou odpovídá nárokům na diplomovou práci. Z hlediska zvoleného tématu mě však překvapuje, že autor nepracoval s primárními zdroji jako dominikánské imigrační zákony a nová ústava (2010), k nimž se odvolává pouze na základě sekundárních zdrojů.

Teoretická část

Vzhledem k rozsahu práce považuji za neúměrné stanovené množství cílů. Autor pracuje s hypotézou, že „imigrační a integrační politika Dominikánské republiky se vůči Haitťanům mezi lety 2010 až 2021 kontinuálně zpřísňovala“ (s. 2), dále si klade výzkumnou otázku: „Jakým způsobem přistupovala DR k haitským obyvatelům v období vlád prezidentů Leonela Fernándeze, Danila Mediny a Luise Abinadera skrze migrační politiku?“ (s. 2) a následně ještě cíle „posouzení změn v diskurzu elit DR ve zkoumaném jedenáctiletém období“ a „představení samotné problematiky migrace na Hispaniole“ (s. 3). Považovala bych za vhodnější zůstat u představené hypotézy, příp. výzkumné otázky, a důkladně ji zpracovat.

Ačkoli autor správně upozorňuje na komplexnost problematiky migrace, různé přístupy, jakými je na ni možno nahlížet, a neexistenci jednotně uznávané definice, postrádám teoretický přístup, s jakým se i přes uvedené výhrady rozhodl pracovat on. Poukazuje pouze velmi vágně na limity existujících teorií, z nichž ani jednu podrobněji nepředstavuje. Celou část uzavírá všeobecným tvrzením, že jeho výzkum se nese „v podobném duchu těchto novátorských myšlenek“ (s. 7).

V části 2.2 autor mnohdy používá slova „imigrační“ a „integrační“ jako synonyma (s. 11). U modelu asimilace sice autor představuje historický vývoj tohoto pojmu, avšak nezazní jeho hlavní kritika, jež byla důvodem, že se od tohoto modelu začalo ustupovat. Asimilační model totiž předpokládá splynutí s většinou společností tím, že se jedinec vzdá svých jazykových a kulturních specifík. V rámci asimilační politiky se tedy jazykové a kulturní odlišnosti cíleně potlačovaly.

Ačkoli se teoretická část i dle názvů kapitol má věnovat (i)migrační a integrační politice, autor pracuje převážně jen v širší rovině s pojmy „migrace“ a „integrace“. Vzhledem k tématu práce

bych považovala za vhodné v teoretické části vysvětlit, co se rozumí termíny „imigrační politika“ a „integrační politika“.

Forma a struktura práce

Struktura práce odpovídá stanoveným cílům. V práci se vyskytuje minimum stylistických a pravopisných chyb. Za zmínku však stojí opakující se chyba ve jméně prezidenta Leonela Fernández (nikoli Fernández). Nutno ještě upozornit na špatné užití uvozovek, neboť autor píše uvozovky pouze nahoře, jako je tomu třeba v angličtině, avšak v češtině nikoli.

Citační norma v průběhu práce je v pořádku, výrazně větší péči by si zasloužil závěrečný seznam. Není mi jasné rozdělení v závěrečném seznamu na „literaturu“ a „vědecké publikace“, neboť se jedná o odborné publikace rozhodně i v části „literatury“. U citací odborných článků v závěrečném seznamu autor nepoužívá jednotný citační styl. Zatímco někde má název odborného časopisu kurzívou (např. s. 50), jinde v seznamu užívá kurzívu pro název článku a pro název časopisu nikoli (s. 52). Mění se i způsob zápisu ročníků a čísel časopisů. Některé citace jsou nekompletní (s. 54, 55), jiné nevyhovující (např. odkaz na Academia.edu místo původního zdroje).

Autor bohužel mnohdy nerozlišuje mezi přímými a nepřímými citacemi. S. 19 a 20 je přitom často doslovným překladem Sagásova článku „Report on Citizenship Law: Dominican Republic“ a mělo by to být uvedeno jako přímá citace. První odstavec části 3.2.2 je také doslovným překladem Sagáse (2017: 5), včetně zdroje, na nějž se odkazuje Sagás. Následující odstavce (s. 22-23) opět doslovně citují Sagáse, ale uvádí ho pouze jako nepřímou citaci. To samé na s. 24. Se stejnou praxí se lze setkat i na dalších stranách: s. 39 (odstavec Wooding 2018), s. 40-41, kde autor přejímá text článku Diario Libre. Na s. 41 opět doslovné překlady článků Dominican Today a BBC (s. 41-42). V práci se občas vyskytují sekundární citace např. „Podle deníku New York Times...“, avšak odkazuje se na BBC (s. 40), dále s. 41-43. Nicméně jedná se spíše o výjimky.

Analytická část

Práce se soustředí na relativně dlouhé období, což umožňuje sledovat dlouhodobý trend imigrační politiky Dominikánské republiky vůči Haitianům. Tím pádem může autor lépe identifikovat změny a vzory. Vhodné je i začlenění historické perspektivy pro lepší pochopení současných událostí.

V analytické části se bohužel naplno projevuje, že množství stanovených cílů překračovalo autorovy možnosti. Není mi úplně jasné, proč se v teoretické části věnuje integraci, když pak v úvodu analytické části prohlásí, že „ačkoli se měla práce původně zaměřit také na integraci Haitianů v Dominikánské republice, její výzkum nebude proveden“ (s. 32). Jako důvod uvádí „absenci konkrétních vládních programů, které v Dominikánské republice zastupují především neziskové organizace hájící práva haitských komunit“ (s. 32). Jak však k tomuto závěru došel? Autor neuvádí žádné zdroje, které ho k tomuto závěru přivedly.

Pro potřeby analýzy považují za velmi přínosné, že se autor věnoval porovnání dat oficiálních haitských imigrantů v průběhu studovaného období a tento fakt následně zohlednil ve své analýze. Stejně tak oceňuji, že do analýzy zahrnul i rok 2022, kdy započala výstavba zdi na hranicích Dominikánské republiky a Haiti, čímž se jen přiostrčila už tak napjatá situace haitských migrantů. Z hlediska imigrační politiky Dominikánské republiky se jednalo o významný, i když v mezinárodním prostředí kontroverzní krok.

Z hlediska imigrační a integrační politiky postrádám v relativně podrobném historickém přehledu migrační zákon č. 95 z roku 1939, který obsahoval restriktce namířené vůči (haitským)

braceros. Nejenže jim přikazoval bydlet v místech cukrových plantáží, ale nepřiznával jim stejná sociální a pracovní práva jako Dominikáncům, čímž legalizoval diskriminační chování vůči *braceros*. Mezi uvedenými přírodními katastrofami, které postihly Haiti ve sledovaném období, jistě stojí za zmínku i hurikán Mathieu z roku 2016.

Za velkou slabinu analytické části pokládám nevhodnou práci se zdroji. Kapitola 3.2. „Historický kontext“ vychází pouze (dle uvedených zdrojů) z publikace Ernesta Sagáse a přejímá tak (často doslova!) jeho, jakkoli propracovaný, pohled.

Analýzu jednotlivých prezidentských období autor opírá zejména o novinové články, z nichž přebírá celé odstavce v doslovném překladu, aniž by to uváděl jako přímé citace. Působí to tak spíše jako kompilát toho, co se kde napsalo v tisku než samostatná analýza. I přes uvedenou výtku však autor představuje nejdůležitější kroky zpřisňující se imigrační politiky v jednotlivých prezidentských obdobích, čímž potvrzuje svou úvodní hypotézu.

Závěr

Lukáš Rešl si vybral aktuální a velmi zajímavé téma. Imigrační politika Dominikánské republiky vůči obyvatelům Haiti dokresluje trendy nejen na americkém kontinentě v posledních letech. Autorova analýza a snaha zmapovat změny v politických rozhodnutích a právních podmínkách studovaného období poukazuje na klíčové kroky a vzory v migrační politice Dominikánské republiky, čímž poskytuje nejen hodnotné informace pro porozumění dané problematice, ale načrtává i možné slepé uličky budoucího vývoje. Předkládanou práci i přes uvedené výhrady doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 20.8. 2023

Ing. Mgr. Michelle Leisky, Ph.D.